

Упражнение 2. Условна вероятност.

Зад. 1. При игра на тото 6 от 49 да се пресметнат вероятностите за печалба на шестцица, петица, четворка и тройка.

Решение:

а) Ако ние сме задраскали 6 числа, за да се падне 6-ца трябва да бъдат изтеглени точно те, така че броя на благоприятните изходи е $\binom{6}{6} = 1$, а броят на възможните изходи е $\binom{49}{6}$. Вероятността е $\binom{6}{6} / \binom{49}{6} = 1/13983816$.

б) За да се падне 5-ца трябва да бъдат изтеглени 5 от нашите 6 числа и 1 от останалите 43. Така броят на благоприятните изходи е $\binom{6}{5} \cdot \binom{43}{1} = 6 \cdot 43 = 258$. Вероятността е

$$\binom{6}{5} \cdot \binom{43}{1} / \binom{49}{6} = 258/13983816.$$

г) За да се падне 4-ка трябва да бъдат изтеглени 4 от нашите 6 числа и 2 от останалите 43. Така броят на благоприятните изходи е $\binom{6}{4} \cdot \binom{43}{2} = 15 \cdot 903 = 13545$. Вероятността е

$$\binom{6}{4} \cdot \binom{43}{2} / \binom{49}{6} = 13545/13983816.$$

д) За да се падне 3-ка трябва да бъдат изтеглени 3 от нашите 6 числа и 3 от останалите 43. Така броят на благоприятните изходи е $\binom{6}{3} \cdot \binom{43}{3} = 20 \cdot 12341 = 246820$. Вероятността е

$$\binom{6}{3} \cdot \binom{43}{3} / \binom{49}{6} = 246820/13983816.$$

Зад. 2. Във влак с три вагона по случаен начин се качват седем пътника. Каква е вероятността в първият вагон да се качат четирима.

Решение:

Трябва да се разпределят 7 неразличими частици в 3 кутии. Ясно е, че във всяка кутия може да има повече от една частица. Това може да стане по $\binom{9}{2} = 36$ начина, което е броят на всички възможни разпределения. Ако в първата кутия има 4 частици, броят на разпределенията на останалите 3 частици

в 2 кутии е $\binom{4}{1} = 4$, което е броя на благоприятните. Така вероятността е $\binom{4}{1} / \binom{9}{2} = 4/36 = 1/9$

Зад. 3. Група от n човека се нарежда в редица по случаен начин. Каква е вероятността между две фиксирани лица да има точно r човека.

Решение:

Общият брой подредби на n човека в редица е $n!$. Предполага се че $n \geq r + 2$. Двете фиксирани лица могат да заемат следните позиции 1 и $r + 2$, 2 и $r + 3$ и т.н. до k и $r + k + 2$ за което $r + k + 2 = n$, т.е. $k = n - r - 2$. При всяка от тези позиции двамата могат да се подредят един спрямо друг по $2!$ начина, а останалите $n - 2$ ма по $(n - 2)!$ начина. Така броят на благоприятните подредби е $(n - r - 2) \cdot 2! \cdot (n - 2)!$ и вероятността е $[(n - r - 2) \cdot 2! \cdot (n - 2)!] / n! = 2(n - r - 2) / (n(n - 1))$.

Зад. 4. Група от n човека се нарежда около кръгла маса. Каква е вероятността две фиксирани лица да се окажат едно до друго.

Решение:

Нека срежем масата между две от местата и я изправим. Общият брой наредби е $n!$! Имаме два начина да се сбъдне исканото събитие: 1) двамата са един до друг в редицата. Броят на тези наредби е $2!(n - 1)!$, защото на двамата можем да гледаме като на едно цяло и тогава те могат да се пермутират с останалите $n - 2$ ма по $(n - 1)!$ начина (и по $2!$ начина между тях двамата.)

2) Двамата души са в двата края на срязаната маса ($2!$ начина) и другите $n - 2$ се пермутират на останалите места по $(n - 2)!$ начина.

Така вероятността е $[2(n - 1)! + 2(n - 2)!] / n! = 2 / (n - 1)$.

Зад 5. От урна, която съдържа точки с номера $1, 2, \dots, n$ последователно k пъти се вади една точка. Да се пресметне вероятността номерата на извадените точки, записани по реда на изваждането, да образуват растяща редица ако:

- а) извадката е без връщане;
- б) извадката е с връщане.

Решение:

а) Нека да имаме ненаредена извадка без връщане на k от n елемента. Броят на тези подмножества е $\binom{n}{k}$. На всяко такова подмножество съответства една растяща редица и $k!$ подредени редици. Така броят на благоприятните изходи е

$$M = \binom{n}{k} \times 1,$$

докато броят на всички подредени редици е

$$N = \binom{n}{k} \times k! = n(n-1)(n-2)\dots(n-k+1).$$

Така вероятността

$$P(A) = M/N = \frac{\binom{n}{k}}{n(n-1)(n-2)\dots(n-k+1)} = 1/k!$$

б) Ако наредената извадка е с връщане, то общият брой редици е $N = n^k$ (по n възможности имаме за всяка от позициите, които са k на брой.) За да се получи растяща редица трябва всички изтеглени числа да са различни. Броят на подмножествата с различни елементи е $\binom{n}{k}$, и както видяхме в предния случай на всяко такова подмножество отговаря една растяща редица. Така благоприятните са $M = \binom{n}{k} \times 1$ и вероятността е

$$P(A) = M/N = \binom{n}{k} / n^k.$$

Условна вероятност. Събиране на вероятности. Независими и несъвместими събития.

Пример Нека да хвърлим два пъти правилен зар. Пространството от елементарните събития е

(1, 1)(1, 2)(1, 3)(1, 4)(1, 5)(1, 6)
(2, 1)(2, 2)(2, 3)(2, 4)(2, 5)(2, 6)
(3, 1)(3, 2)(3, 3)(3, 4)(3, 5)(3, 6)
(4, 1)(4, 2)(4, 3)(4, 4)(4, 5)(4, 6)
(5, 1)(5, 2)(5, 3)(5, 4)(5, 5)(5, 6)
(6, 1)(6, 2)(6, 3)(6, 4)(6, 5)(6, 6)

Всички елементарни изходи са еднакво възможни. Да дефинираме събитията $A = \{ \text{числото от първото хвърляне е по-малко или равно от това при второто} \}$

$B = \{ \text{сумата от двете числа е равна на 4} \} = \{(1, 3), (2, 2), (3, 1)\}$

По формулата за класическата вероятност можем да пресметнем, че вероятността на B е $3/36$.

Да предположим, че на нас ни е казано, че числото, което се е паднало при първото хвърляне е по-малко или равно от това, което се е паднало при второто. С други думи на нас ни е казано, че се е сбъднало събитието A . Как да пресметнем сега вероятността на събитието B , като имаме тази допълнителна информация? Естествено е, че сега ние ще преброим като възможни само изходите, които съставляват събитието A

(1, 1) (1, 2) (1, 3) (1, 4) (1, 5) (1, 6)
(2, 2) (2, 3) (2, 4) (2, 5) (2, 6)
(3, 3) (3, 4) (3, 5) (3, 6)
(4, 4) (4, 5) (4, 6)
(5, 5) (5, 6)
(6, 6),

а благоприятните за B ще са (1,3) и (2,2). Не е трудно да се види, че $\{(1, 3), (2, 2)\} = A \cap B$.

Сега вероятността на B , като знаем, че се е сбъднало A е равна на $2/21$.

Дефиниция Вероятността на събитието B , ако е известно, че се е сбъднало събитието A , се означава с $P(B|A)$, и се определя по формулата

$$P(B|A) = \frac{P(B \cap A)}{P(A)},$$

когато $P(A) > 0$.

Формулата може да се запише в следния еквивалентен вид, който се обобщава за повече от две събития

$$P(B \cap A) = P(B|A)P(A).$$

Тази вероятност се нарича условна вероятност за сбъдане на събитието B при условие, че се е сбъднало събитието A . При $P(A) = 0$ условната вероятност $P(B|A)$ не е определена.

За примера отгоре имаме

$P(B|A) = 2/21$, $P(A \cap B) = 2/36$, $P(A) = 21/36$. Така

$P(B|A)P(A) = (2/21) * (21/36) = P(A \cap B) = 2/36$.

Обобщение Условната вероятност се обобщава за повече от две събития така:

$$P(A_1 A_2 \dots A_n) = P(A_1 | A_2 A_3 \dots A_n) P(A_2 | A_3 \dots A_n) \dots P(A_{n-1} | A_n) P(A_n)$$

Дефиниция Две събития се наричат независими, ако $P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B)$

Дефиниция Събитията A_1, A_2, \dots, A_n се наричат независими (или независими в съвкупност), ако за всеки набор от числа $i_1 < i_2 < \dots < i_k$, $k = 2, 3, \dots, n$ е изпълнено $P(A_{i_1} A_{i_2} \dots A_{i_k}) = P(A_{i_1}) P(A_{i_2}) \dots P(A_{i_k})$.

От тази дефиниция веднага се вижда, че ако A и B са независими то за условната вероятност

$$P(B|A) = \frac{P(B \cap A)}{P(A)} = \frac{P(B)P(A)}{P(A)} = P(B),$$

когато $P(A) > 0$. Това е и очакваната ситуация. След като събъждането на B не зависи от събъждането на A е логично да имаме, че $P(B|A) = P(B)$.

Дефиниция Събитията A и B се наричат несъвместими, когато не могат да се сбъднат едновременно, т.е. $A \cap B = \emptyset$.

При хвърлянето на два зара събитията

$A = \{\text{сумата от точките е четно число}\}$ и

$B = \{\text{сумата от точките е нечетно число}\}$ са несъвместими събития.

Събиране на вероятности Ако събитията A и B са несъвместими, то $P(A \cup B) = P(A) + P(B)$. Това е вярно и за повече от две събития, всеки две от които са несъвместими.

Формула за включване и изключване За кои да са две събития A и B е в сила формулата

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(AB),$$

която при несъвместими събития $AB = \emptyset$ става $P(A \cup B) = P(A) + P(B)$.

Формула за включване и изключване за повече от 2 събития Нека A_i , $i = 1, 2, \dots, n$ са събития. В сила е следната формула

$$P(A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n) = \sum_{i=1}^n P(A_i) - \sum_{i=1}^{n-1} \sum_{j=i+1}^n P(A_i A_j) + \sum_{i=1}^{n-2} \sum_{j=i+1}^{n-1} \sum_{k=j+1}^n P(A_i A_j A_k) + \dots + (-1)^{n-1} P(A_1 A_2 \dots A_n).$$

Зад. 6. Вероятността стрелец да улучи мишена е $2/3$, ако улучи той получава право на втори изстрел. Вероятността за улучване на двете мишени е $1/2$. Каква е вероятността за улучване на втората мишена, ако стрелеца е получил право да стреля втори път.

Решение:

Да означим с $A = \{\text{Улучил първата мишена}\}$ и $B = \{\text{Улучил втората мишена}\}$. Имаме $P(AB) = 1/2$, $P(A) = 2/3$. Търсим $P(B|A) = P(AB)/P(A) = (1/2) : (2/3) = 3/4$.

Зад. 7. Да се определи вероятността, случайно избрано цяло положително число, да не се дели: а) нито на две, нито на три; б) на две или на три.

Решение:

Нека A е събитието, че изтегленото число се дели на 2, а B е събитието, че изтегленото число се дели на 3. Тогава AB е събитието че изтегленото число се дели и на 2 и на 3, т.е. се дели на 6. Имаме $P(A) = 1/2$, $P(B) = 1/3$, $P(AB) = 1/6$. По формулата за включване и изключване $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(AB)$, намираме $P(A \cup B) = 1/2 + 1/3 - 1/6 = 2/3$ е вероятността избраното число да се дели поне на едно от 2 или 3. Тогава $P(\overline{A \cup B}) = 1/3$ е вероятността числото да не се дели нито на 2 нито на 3. По-нататък трябва да намерим $P(\overline{A} \cup \overline{B}) = P(\overline{A \cap B}) = 1 - P(AB) = 1 - 1/6 = 5/6$.

Зад. 8. В урна има n номерирани топки. Последователно се изважда по една топка, номера и се записва, след което тя се връща обратно в урната. Правят се k изваждания. Да се определи вероятността да няма повтарящи се топки.

Решение:

Броят на възможните редици е n^k , от тях без повтарящи се елементи са $n(n-1) \dots (n-k+1)$ и вероятността е $n(n-1) \dots (n-k+1)/n^k$.

За тази задача не виждам по-добро решение, както и за следващата и ако искаш ги прескочи или ги дай горе при другите задачи за подредби.

Зад. 9. По случаен начин около маса сядат n жени и n мъже. Каква е вероятността две лица от еднакъв пол да не са едно до друго.

Решение:

Нека считаме, че местата са номерирани с номера от 1 до $2n$. Общо $2n$ -те човека могат да заемат $2n$ места по $(2n)!$ начина. За да няма седнали мъж и жена един до друг нека считаме, че мъжете са седнали на местата с четни номера което може да стане по $n!$ начина и при всеки от тези начини жените могат да заемат

местата с нечетни номера по $n!$ начина. Така получаваме $(n!)^2$ подредби. Като преброим, че може обратно жените да са на местата с четни номера, а мъжете на тези с нечетни получаваме, че общият брой подредби е $2(n!)^2$. Вероятността е $2(n!)^2/(2n)!$.

Зад. 10. Двама играчи последователно хвърлят монета, играта печели този, който първи хвърли герб. Да се намери вероятността за спечелване на играта за всеки от двамата играчи.

Решение:

Играта продължава докато единият спечели. Тогава в този експеримент елементарните изходи са безброй много:

$$\begin{aligned} \omega_1 &= \Gamma \\ \omega_2 &= \text{ЛГ} \\ \omega_3 &= \text{ЛЛГ} \\ \omega_4 &= \text{ЛЛЛГ} \\ &\dots\dots\dots \\ \omega_n &= \underbrace{\text{Л}\dots\text{Л}}_{n-1} \Gamma \\ &\dots\dots\dots \end{aligned}$$

Поради това, че монетата е правилна, при всяко хвърляне вероятността да се падне Л или Г са равни по на 1/2. Отделните хвърляния са независими и тогава намираме

$$\begin{aligned} P(\omega_1) &= \frac{1}{2} \\ P(\omega_2) &= \frac{1}{2^2} \\ P(\omega_3) &= \frac{1}{2^3} \\ P(\omega_4) &= \frac{1}{2^4} \\ &\dots\dots\dots \\ P(\omega_n) &= \frac{1}{2^n} \\ &\dots\dots\dots \end{aligned}$$

Събитието $A = \{\text{Първият печели}\} = \{\omega_1, \omega_3, \dots, \omega_{2k-1}, \dots\}$. Така $P(A) = \frac{1}{2} + \frac{1}{2^3} + \dots + \frac{1}{2^{2k-1}} + \dots = \frac{1}{2} \times \frac{1}{1-1/4} = \frac{2}{3}$.

Събитието $B = \{\text{Вторият печели}\} = \{\omega_2, \omega_4, \dots, \omega_{2k}, \dots\}$. Така $P(B) = \frac{1}{2} + \frac{1}{2^4} + \dots + \frac{1}{2^{2k}} + \dots = \frac{1}{2^2} \times \frac{1}{1-1/4} = \frac{1}{3}$.

Следващата задача е обобщение на предната, само заради не еднаквите вероятности, иначе се ползват пак несъвместимост и независимост.

Зад. 11. Двама играчи последователно стрелят по мишена. Първият улучва с вероятност 0.2, а вторият - 0.3. Играта завършва след първото улучване на мишената. Каква е вероятността първият стрелец да направи повече изстрели от втория.

Решение:

Тук елементарните изходи са също безброй много. Да означим с A и B съответно, първият улучва и вторият улучва, при един отделен изстрел. Тогава \bar{A} и \bar{B} означават съответно, първият не уцелва и вторият не уцелва. Всички изходи са:

$$\begin{aligned}\omega_1 &= A \\ \omega_2 &= \bar{A}B \\ \omega_3 &= \bar{A}\bar{B}A = \bar{A}^1\bar{B}^1A \\ \omega_4 &= \bar{A}\bar{B}\bar{A}B = \bar{A}^2\bar{B}^1B \\ \omega_5 &= \bar{A}\bar{B}\bar{A}\bar{B}A = \bar{A}^2\bar{B}^2A \\ \omega_6 &= \bar{A}\bar{B}\bar{A}\bar{B}\bar{A}B = \bar{A}^3\bar{B}^2B \\ &\dots\dots\dots \\ \omega_{2n-1} &= \bar{A}^{n-1}\bar{B}^{n-1}A \\ \omega_{2n} &= \bar{A}^n\bar{B}^{n-1}B \\ &\dots\dots\dots\end{aligned}$$

Вероятностите са $P(A) = 0.2, P(B) = 0.3, P(\bar{A}) = 0.8, P(\bar{B}) = 0.7$ Отделните хвърляния са независими и тогава намираме

$$\begin{aligned}P(\omega_1) &= 0.2 \\ P(\omega_2) &= 0.8 \times 0.3 \\ P(\omega_3) &= 0.8 \times 0.7 \times 0.2 \\ P(\omega_4) &= 0.8^2 \times 0.7 \times 0.3 \\ P(\omega_5) &= 0.8^2 \times 0.7^2 \times 0.2 \\ P(\omega_6) &= 0.8^3 \times 0.7^2 \times 0.3 \\ &\dots\dots\dots \\ P(\omega_{2n-1}) &= 0.8^{n-1} \times 0.7^{n-1} \times 0.2 \\ P(\omega_{2n}) &= 0.8^n \times 0.7^{n-1} \times 0.3 \\ &\dots\dots\dots\end{aligned}$$

Събитието $C = \{\text{Първият улучва}\} = \{\omega_1, \omega_3, \dots, \omega_{2k-1}, \dots\}$.

$$\begin{aligned}\text{Така } P(C) &= 0.2 + 0.2 \times (0.8 \times 0.7) + 0.2 \times (0.8 \times 0.7)^2 + \dots + 0.2 \times (0.8 \times 0.7)^n + \dots \\ &= 0.2 \frac{1}{1 - (0.8 \times 0.7)} = \frac{0.2}{0.44} = \frac{10}{22} = \frac{5}{11}.\end{aligned}$$

Събитието $D = \{\text{Вторият улучва}\} = \{\omega_2, \omega_4, \dots, \omega_{2k}, \dots\}$.

$$\begin{aligned}\text{Така } P(D) &= 0.8 \times 0.3 + (0.8 \times 0.3) \times (0.8 \times 0.7) + (0.8 \times 0.3) \times (0.8 \times 0.7)^2 + \\ &\dots + (0.8 \times 0.3) \times (0.8 \times 0.7)^n + \dots \\ &= 0.8 \times 0.3 \frac{1}{1 - (0.8 \times 0.7)} = \frac{0.24}{0.44} = \frac{6}{11}.\end{aligned}$$

Зад. 12. *А получава информация и я предава на Б, той я предава на В, той пак на Г. Г съобщава получената информация. Известно е, че всеки от тях казва истина само в един от три случая. В останалите два казва точно обратната информация. Каква е вероятността първият А да не е излъгал, ако е известно, че последният Г е съобщил истината.*

Решение:

Считаме, че постъпилата при А информация е истина Т и тя се предава до края по един от следните начини, които са елементарните изходи на опита.

вход		А→	Б→	В→	Г→	изход	Р
Т	$\omega_1 =$	Т	Т	Т	Т	Т	$(1/3)^4$
Т	$\omega_2 =$	Ф	Т	Т	Т	Ф	$(2/3)(1/3)^3$
Т	$\omega_3 =$	Т	Ф	Т	Т	Ф	$(2/3)(1/3)^3$
Т	$\omega_4 =$	Т	Т	Ф	Т	Ф	$(2/3)(1/3)^3$
Т	$\omega_5 =$	Т	Т	Т	Ф	Ф	$(2/3)(1/3)^3$
Т	$\omega_6 =$	Т	Т	Ф	Ф	Т	$(2/3)^2(1/3)^2$
Т	$\omega_7 =$	Т	Ф	Т	Ф	Т	$(2/3)^2(1/3)^2$
Т	$\omega_8 =$	Ф	Т	Т	Ф	Т	$(2/3)^2(1/3)^2$
Т	$\omega_9 =$	Ф	Т	Ф	Т	Т	$(2/3)^2(1/3)^2$
Т	$\omega_{10} =$	Т	Ф	Ф	Т	Т	$(2/3)^2(1/3)^2$
Т	$\omega_{11} =$	Ф	Ф	Т	Т	Т	$(2/3)^2(1/3)^2$
Т	$\omega_{12} =$	Ф	Ф	Ф	Т	Ф	$(2/3)^3(1/3)$
Т	$\omega_{13} =$	Ф	Ф	Т	Ф	Ф	$(2/3)^3(1/3)$
Т	$\omega_{14} =$	Ф	Т	Ф	Ф	Ф	$(2/3)^3(1/3)$
Т	$\omega_{15} =$	Т	Ф	Ф	Ф	Ф	$(2/3)^3(1/3)$
Т	$\omega_{16} =$	Ф	Ф	Ф	Ф	Т	$(2/3)^4$

Нека А е събитието, че А е предал вярна информация. Интересуваме се от вероятността

$$P(A|D) = P(A \cap D) / P(D)$$

Събитието $D = \{\Gamma \text{ е съобщил вярната информация}\}$ е

$$= \{\omega_1, \omega_6, \omega_7, \omega_8, \omega_9, \omega_{10}, \omega_{11}\}$$

$$\text{Следователно } P(D) = (1/3)^4 + 6(2/3)^2(1/3)^2 + (2/3)^4 = \frac{1+24+16}{81} = \frac{41}{81}.$$

От друга страна $A \cap D = \{\omega_1, \omega_6, \omega_7, \omega_{10}\}$.

$$\text{Така } P(A \cap D) = (1/3)^4 + 2(2/3)^2(1/3)^2 + (2/3)^2(1/3)^2 = \frac{13}{81}$$

$$\text{Сега } P(A|D) = P(AD) / P(D) = \frac{13}{81} \cdot \frac{81}{41} = \frac{13}{41}.$$

Зад 13. Секретарка написала n писма, сложила ги в пликове и ги запечатала. Забравила кое писмо в кой плик е, но въпреки това написала отгоре n различни адреса и изпратила писмата. Да се определи вероятността:

- всеки да получи своето писмо;
- точно $n - 1$ човека да получат своето писмо;
- нищо едно лице да не получи своето писмо.

Решение:

а) За да получи всеки своето писмо трябва адресите да са разположени по единственият правилен начин, при който всеки адрес отговаря на писмото, което е в плика. Броят на възможните разполагания е $n!$. Така вероятността е $1/n!$.

б) Вероятността точно един да не получи своето писмо, а останалите $n - 1$ да ги получат е равна на 0, защото ако на писмото за А е сложен адресът на Б, то и адресът на А не си е на мястото, така че стават поне 2 грешни.

в) Никой да не получи своето писмо. Нека $A_i, i = 1, 2, \dots, n$ е събитието, че i -тия човек да получи писмото, което е за него. Тогава $P(A_i) = (n - 1)!/n!$. Това важи за всеки от $\binom{n}{1}$ души.

Вероятността на събитието $A_i A_j$, че i -тия и j -тия ще получат техните писма е $(n - 2)!/n!$ и това важи за всички $\binom{n}{2}$ двойки и т.н., вероятността всички да получат своите писма е $1/n!$.

Сега, като вземем в предвид, че вероятностите на всички отделни събития A_i са равни по между си, вероятностите на всички събития $A_i A_j$ са равни по между си и т.н., по формулата за включване и изключване

Формула за включване и изключване за повече от 2 събития Нека $A_i, i = 1, 2, \dots, n$ са събития. В сила е следната формула

$$P(A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n) = \sum_{i=1}^n P(A_i) - \sum_{i=1}^{n-1} \sum_{j=i+1}^n P(A_i A_j) + \sum_{i=1}^{n-2} \sum_{j=i+1}^{n-1} \sum_{k=j+1}^n P(A_i A_j A_k) + \dots + (-1)^{n-1} P(A_1 A_2 \dots A_n).$$

намираме

$$P(A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n) = \binom{n}{1} \frac{(n-1)!}{n!} - \binom{n}{2} \frac{(n-2)!}{n!} + \dots + (-1)^n \frac{1}{n!}$$

вероятността поне един да получи писмото си. Вероятността на събитието никой да не получи своето писмо е

$$\begin{aligned} P(\overline{A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n}) &= 1 - P(A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n) \\ &= 1 - \binom{n}{1} \frac{(n-1)!}{n!} + \binom{n}{2} \frac{(n-2)!}{n!} - \dots + (-1)^{n-1} \frac{1}{n!} \\ &= \frac{1}{2!} - \frac{1}{3!} + \dots + (-1)^n \frac{1}{n!} \end{aligned}$$

Зад. 14. Вероятността, че в резултат на четири независими опита събитието A ще настъпи поне веднъж е равна на една втора. Да се определи вероятността за настъпване на A при един опит, ако вероятността за всеки опит е една и съща.

Решение:

Щом вероятността да настъпи поне един път A от 4 опита е $1/2$, то вероятността да не настъпи нито един път е също $1/2$. Така поради независимостта ще имаме $P(\bar{A}\bar{A}\bar{A}\bar{A}) = 1/2 = P(\bar{A})^4$. Следователно вероятността да не се случи A в отделен опит е $P(\bar{A}) = 1/\sqrt[4]{2}$. Вероятността $P(A) = 1 - 1/\sqrt[4]{2}$.

Зад. 15. Известни са вероятностите на събитията A , B и \bar{B} . Да се определят $P(AB)$ и $P(B|A)$.

Решение:

Знаем, че $AB + A\bar{B} = A$. Тогава намираме $P(AB) + P(A\bar{B}) = P(A)$. Следователно $P(A\bar{B}) = P(A) - P(AB)$. Също така имаме, $AB + \bar{A}B = B$. От тука $P(\bar{A}B) = P(B) - P(AB)$.

Можем да видим, че $A \cup B = A\bar{B} + AB + \bar{A}B$. Следователно $P(A \cup B) = P(A\bar{B}) + P(AB) + P(\bar{A}B) = P(A) - P(AB) + P(AB) + P(B) - P(AB) = P(A) + P(B) - P(AB)$. Така доказахме, че

$$P(A \cup B) = P(A) - P(AB) + P(AB) + P(B) - P(AB) = P(A) + P(B) - P(AB).$$

Сега

$$\begin{aligned} P(\bar{B}|A) &= \frac{P(\bar{B} \cap A)}{P(A)} = \frac{P(A\bar{B})}{1 - P(AB)} \\ &= \frac{1 - P(A \cup B)}{1 - P(AB)} = \frac{1 - P(A) - P(B) + P(AB)}{1 - P(AB)}. \end{aligned}$$